

Konkreettisia toimia palkkatasa-arvon edistämiseksi

Hoitajajärjestöt Tehy ja SuPer esittivät maaliskuussa 2019 tasa-arvo-ohjelmaa, jolla kurotaan vaiheittain umpeen naisvaltaisen hoitoalan palkkamonttu. Esityksen mukaan koulutetun hoitohenkilöstön tehtäväkohtaisia palkkoja tulisi korottaa vuosittain 1,8 prosenttiyksikköä enemmän kuin miesvaltaisten alojen palkkoja kymmenen vuoden ajan. Järjestöt vaativat, että valtion budjettiin osoitetaan vuosittain 100-150 miljoonaa euroa tasa-arvorahaa tätä varten.

Suomessa on 13 vuoden ajan toteutettu alun perin hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen yhteistyönä käynnistyneitä ns. samapalkkaisuohjelmia. Niiden tarkoituksena on ollut kuroa umpeen miesten ja naisten välistä perusteetonta palkkaeroa. Ero on kaventunut ohjelmien aikana vain neljällä prosenttiyksiköllä. Näin hitaalla tahdilla palkkatasa-arvo saavutetaan vasta vuonna 2090.

Keskeiset perustelut tasa-arvo-ohjelman välttämättömyydelle

Palkkatasa-arvo ei ole mielipidekysymys vaan sitä edellyttävät meiltä kansainväliset sopimukset, EU-säädökset ja kansallinen lainsäädäntö. Samasta ja samanarvoisesta työstä on maksettava samaa palkkaa.

Työnantajajärjestöjen aloitteesta Suomessa ei tehdä enää keskitettyjä työmarkkinaratkaisuja. Palkkatasa-arvoa ei voida enää edistää keskitettyjen ratkaisujen samapalkkaerillä, joilla naisvaltaisille aloille oli aiemmin mahdollista kohdentaa korotuksia. Tarvitaan uusia instrumentteja.

Julkisen sektorin palkkatasa-arvon edistämistä ei voi sysätä ainoastaan työmarkkinapöytään, vaan rahoitus on löydettävä valtion budjetista ja myös poliittisen päättäjän on sitouduttava palkkatasa-arvon toteuttamiseen. Palkkatasa-arvon edistäminen edellyttää konkreettisia ja hallitusohjelmaan kirjattuja toimia. Koulutetulle hoitohenkilöstölle suunnattu tasa-arvo-ohjelma on konkreettinen ja pitkäjänteinen ohjelma, jonka vuosittaiset kustannukset ovat hyvin kohtuulliset.

Palkkauksen parantaminen naisvaltaisella sote-alalla on välttämätön tasa-arvoteko, mutta se on erittäin merkittävä tekijä myös alan vetovoiman kannalta. Perustuslaissa kansalaisille taattu sosiaali- ja terveyspalveluita ei kohta pystytä tarjoamaan, kun alan vetovoima heikkenee ja lähivuosina merkittävä määrä hoitohenkilöstöä eläköityy. Jos palkkojen jälkeenjääneisyyttä ei nyt ryhdytä korjaamaan, uhkana on, että koulutettua hoitohenkilökuntaa ei ole tulevaisuudessa riittävästi. Vaje uhkaa sekä pahoissa ongelmissa olevaa vanhustenhoitoa että erittäin vaativia erikoissairaanhoidon tehtäviä.

Alan ammatit ovat kansainvälisiä ja pula koulutetusta hoitohenkilöstöstä on globaali. Muualla ongelmia on jo lähdetty korjaamaan. Saksassa on päätetty nostaa julkisen sektorin palkkoja kahdeksan prosenttia. Lisäksi Saksan hoitoalalle on kohdennettu satojen eurojen korotukset alan vetovoiman lisäämiseksi. Uudessa-Seelannissa on päätetty nostaa naisvaltaisen sosiaali- ja terveysalan minimipalkkoja 15-49 prosenttia viiden vuoden aikana.

Miksi tasa-arvo-ohjelma on välttämätön? Kyseessä on kansainvälinen juridinen velvoite. Ilman ohjelmaa palkkatasa-arvo ei toteudu käytännössä ikinä ja sote-alan tulevaisuus vaarantuu pahoin.

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja

Else-Mai Kirvesniemi
edunvalvontajohtaja

Lisätietoja: Edunvalvontajohtaja Else-Mai Kirvesniemi, p. 050 346 0847, else-mai.kirvesniemi@tehy.fi

Huhtikuu 2019

